

Sekcja aksjologii integracji europejskiej

Zapraszam do wymiany wiedzy, doświadczeń oraz do szeroko pojętej, interdyscyplinarnej współpracy badawczej wszystkie osoby, dla których wartości, w szczególności wartości europejskie są ważną kategorią poznania procesów integracyjnych (i dezintegracyjnych) w Europie.

„Wartości europejskie” to nazwa wieloznaczna i bogata, zachęcająca do interpretacji w ramach aksjologicznej epistemologii w powiązaniu z doświadczeniami poszczególnych nauk humanistycznych i społecznych. W tym sensie nasza Sekcja jest otwarta dla każdego.

Istotnym kontekstem badania wartości europejskich jest ogólny proces kształtowania się systemu normatywnego Unii, ale również oddolne procesy „nieustannego odnajdywania” przez Europejczyków podstaw swojej tożsamości. Optymistyczny projekt integracji oparty na projektowanym dla nas wszystkich uniwersalnym ładzie aksjonormatywnym, „zadany” w kluczowych dokumentach i deklaracjach Unii, zderza się z codziennymi sporami o najwyższe wartości. Chyba nie da się rzetelnie opisać tego bogactwa i złożoności, nie zakładając pluralizmu hierarchii i systemów wartości. Co więcej, samą istotę „tego, co najbardziej wartościowe” w życiu jednostki, życiu społecznym, kulturze, polityce etc. interpretujemy niejednakowo. To po prostu trzeba dokładnie badać.

Badania wartości i ich reprezentacji zajmują przedstawicieli wielu dyscyplin nauki. Nie licząc filozofów, w tym przedstawicieli znakomitej polskiej szkoły aksjologicznej (T. Czeżowski, H. Elzenberg, R. Ingarden, T. Kotarbiński, M. Ossowska, S. Stróżewski, W. Tatarkiewicz, J. Tischner...), od ponad stu lat wartości są przedmiotem systematycznych badań m. in.: antropologów kultury (C. Kluckhohn, F. Kluckhohn, F. Strodbeck, M. D. Hills, G. Hofstede, H. Wiegand), socjologów (T. Parsons, N. Rescher, H. Joas, R. Inglehart, Ch. Welzel, D. Joubert, H. Domański, R. Siemieńska), badaczy teorii zarządzania (W. Bernthal, G. England), psychologów i psychologów społecznych (E. Spranger, G. Allport, G. Lindzey,

W. A. Scott, M. Rokeach, w Polsce – J. Czapiński), politologów (H. Lasswell, Cz. Maj), językoznawców, socjolingwistów, kognitywistów, politolingwistów (Ch. Osgood, Ch. Merriam, N. Leites, M. Fleischer, w Polsce – J. Bartmiński, T. Krzeszowski, R. Jedliński, W. Pisarek, J. Puzynina, A. Wierzbicka, T. Zgółka) – by wymienić tylko nielicznych. Do tego należałoby wskazać na międzynarodowe instytucje–programy, dzięki którym wiedza na temat odczuwanych i podzielanych przez ludzi wartości cały czas wzrasta: Grupę Badawczą Systemów Wartości w Europie / *European Value Systems Study Group*, od 1978 r. „Badania Europejskich Wartości” (*European Values Survey*) (m. in. Sh. Schwartz) oraz „Światowe Badania Wartości / *World Value Study*” (R. Inglehart) wraz z organizacjami kontynuującymi te znakomite przedsięwzięcia: *World Values Study Org.*, *World Values Survey Association*, *Leibniz Institute for the Social Sciences*, *GESIS data archive* czy *European University Institute* (w Polsce m. in. J. Bartkowski, A. Jasińska-Kania, R. Siemieńska, M. Marody). Również w ramach Eurobarometru regularnie przeprowadzane są badania świadomości i wiedzy aksjologicznej Europejczyków (np. EB Standard nr 77: „Wartości europejskie”; czy EB 415 „Europejczycy...”).

Po stu latach doświadczeń można powiedzieć, że wartości jednostek, społeczne oraz kulturowe stanowią dobrze zoperacjonalizowaną kategorię analityczną. Rozpoznanie ich znaczeń, hierarchii, tendencji zmian, różnic między tymi oficjalnie zapisanymi w dokumentach, a tymi, które sami dzielimy, umożliwia sensowną interpretację istoty tożsamości europejskiej, jak również podstawowych procesów ewolucji świadomości społecznej.

Mamy szansę zbudować sekcję, której prace będą dotyczyć spraw najważniejszych. Serdecznie zapraszam!

Jacek H. Kołodziej

